

Bruxelles, 4 mai 2023
(OR. en)

8824/1/23
REV 1

RECH 152

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	<i>Pregătirea Consiliului [Competitivitate (piață internă, industrie, cercetare și spațiu)] din 22-23 mai 2023</i> Securitatea cunoștințelor și internaționalizarea responsabilă - Schimb de opinii

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă a președinției privind „Securitatea cunoștințelor și internaționalizarea responsabilă” în vederea schimbului de opinii din cadrul Consiliului Competitivitate din 23 mai 2023.

NOTĂ A PREȘEDINȚIEI PENTRU SCHIMBUL DE OPINII PRIVIND „SECURITATEA CUNOȘTEINTELOR ȘI INTERNAȚIONALIZAREA RESPONSABILĂ”**Integritatea cercetării și securitatea cercetării într-o lume polarizată**

Colaborarea internațională în domeniul cercetării este foarte importantă pentru ca instituțiile de învățământ superior și organizațiile care desfășoară activități de cercetare să mențină un nivel ridicat de calitate și relevanță. Cooperarea internațională contribuie la crearea de rețele între cele mai bune talente din lume, oferă acces la noi piețe pentru întreprinderile inovatoare, promovează standardizarea și creează o masă critică pentru a combate provocările la nivel mondial. Progresele, descoperirile și inovațiile științifice au loc într-un ecosistem interactiv, interdisciplinar și internațional, în care cercetătorii pot coopera pe baza unor principii și valori comune, cum ar fi libertatea academică, integritatea cercetării și deschiderea.

Acestea fiind spuse, deschiderea și colaborarea necesită, de asemenea, conștientizarea și cunoașterea amenințărilor și riscurilor existente la adresa securității, precum și eforturi sistematice de contracarare a acestora. Într-o lume din ce în ce mai incertă și polarizată, apar noi tensiuni și provocări geopolitice în care mediul de cercetare deschis și colaborarea internațională în domeniul cercetării riscă să fie exploatate în mod inechitabil și distorsionate de puteri străine care încearcă să își satisfacă propriile interese. Amenințările din partea statelor străine și a actorilor nestatali pot conduce la un transfer nedorit de cunoștințe și la interferențe în activitățile de cercetare și inovare (C&I), inclusiv în sprijinul pentru elaborarea politicilor. Aceste riscuri de securitate amenință să afecteze grav ecosistemul internațional de cercetare. De asemenea, trebuie evidențiate aspectele etice care decurg din cooperarea cu țările care nu respectă drepturile fundamentale și libertatea academică. Alertele din partea serviciilor de securitate și incidentele care au devenit publice în mass-media evidențiază faptul că e necesar ca actorii din sistemul european de C&I să evite să fie naivi.

Internaționalizarea cercetării trebuie să se bazeze pe etica riguroasă a cercetării, inclusiv pe integritatea și responsabilitatea cercetării. Cercetătorii, serviciile de sprijin și conducerea instituțiilor de învățământ superior trebuie să evalueze provocările și oportunitățile legate de colaborarea internațională. Printre exemplele privind modul în care comunitatea de cercetare poate gestiona suspiciunile și teama de agende ascunse se numără o mai mare transparență, sensibilizarea cu privire la tensiunile geopolitice mai ample, o gestionare a riscurilor solidă care să echilibreze diligența necesară cu practicile care favorizează consolidarea relațiilor, precum și educația privind internaționalizarea responsabilă.

Menținerea echilibrului între colaborarea internațională deschisă și restricționată în domeniul cercetării

Internaționalizarea responsabilă implică un proces structurat de identificare, evaluare, gestionare și monitorizare a oportunităților și riscurilor în cadrul colaborărilor în domeniul cercetării. O astfel de abordare conduce la o mai bună pregătire și conștientizare a situației, precum și la o mai bună cunoaștere a ingerințelor străine, protejând, în același timp, drepturile fundamentale și valorile libertății, integrității și autonomiei academice.

Deschiderea, transparența, securitatea, libertatea și integritatea sunt elemente esențiale pentru internaționalizarea responsabilă. Prin urmare, deschiderea și securitatea nu ar trebui considerate contradictorii, ci ar trebui să fie mai degrabă puse în echilibru și complementare. Cu toate acestea, menținerea echilibrului între colaborările științifice deschise, bazate pe încredere, pe de o parte, și reglementările de protecție și restrictive, pe de altă parte, reprezintă o provocare majoră. Reglementarea excesivă sau intervenția excesivă pot submina libertatea de cercetare științifică și de schimb.

În septembrie 2021, Consiliul a adoptat concluzii privind „Abordarea globală a cercetării și a inovării, Strategia Europei privind cooperarea internațională într-o lume în schimbare”, subliniind angajamentul UE de a susține deschiderea în cooperarea internațională în domeniul C&I. Concluziile subliniază, de asemenea, promovarea valorilor comune ale UE și garantarea intereselor sale, inclusiv consolidarea rolului de lider și a competitivității în domeniul C&I și consolidarea măsurilor de combatere a ingerințelor străine.

În iunie 2022, au fost adoptate concluziile Consiliului privind principii și valori pentru cooperarea internațională în cercetare și inovare. Concluziile au recunoscut importanța gestionării riscurilor și a securității și au recomandat Comisiei Europene și statelor membre să ia măsuri de combatere a ingerințelor străine și de gestionare a riscurilor inerente în ceea ce privește cooperarea internațională în domeniul C&I. Aceasta a inclus măsuri de precauție adecvate privind securitatea UE și protejarea drepturilor de proprietate intelectuală și industrială, precum și norme privind protecția vieții private, a datelor cu caracter personal și a infrastructurilor.

În plus, Concluziile Consiliului au invitat Comisia și statele membre să valorifice și să dezvolte în continuare bunele practici identificate, de exemplu, în documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind „Combaterea ingerințelor străine în C&I” pentru a sprijini punerea în aplicare a acestora. Ulterior, a fost inițiat un exercițiu de învățare reciprocă privind abordarea ingerințelor străine în C&I, care se axează pe subiecte precum sensibilizarea și implicarea părților interesate, înțelegerea și identificarea amenințărilor în materie de ingerințe străine și a măsurilor de contracarare a acestora.

Întrebări de discutat

Având în vedere aceste elemente, miniștrii sunt invitați să își exprime opiniile cu privire la următoarele întrebări:

1. Multe state membre au stabilit abordări și măsuri naționale pentru protejarea cercetării și a colaborărilor internaționale. Ce experiențe și bune practici ați dori să partajați în ceea ce privește abordarea ingerințelor străine și sensibilizarea cu privire la amenințări și riscuri, continuând totodată promovarea deschiderii și a cooperării internaționale? Ce măsuri suplimentare pot fi luate?
2. Responsabilitățile în materie de securitate și integritate a cercetării, inclusiv identificarea și înțelegerea amenințărilor de ingerințe străine, sunt distribuite în rândul mai multor actori, cum ar fi guvernele, instituțiile de învățământ superior și agențiile de finanțare. Ce măsuri pot fi luate pentru a consolida și mai mult coordonarea și schimbul de bune practici între părțile interesate implicate, inclusiv comunitatea de cercetare?

3. Deoarece tipul de riscuri variază foarte mult de la o universitate la alta și de la o disciplină la alta, elaborarea unei abordări unice poate fi ineficace. În acest sens, care considerați că sunt principalele provocări în ceea ce privește punerea în aplicare cu succes și eficiență a orientărilor și a listelor de verificare cu acțiuni și metode concrete de combatere a ingerințelor străine?
-